

Підзвітність місцевих депутатів

○ Досвід звітної кампанії за 2019 рік

Чернігівська міська
рада

Зміст

Вступ та методологія	3
Резюме	5
Практики звітування депутатів Чернігівської міської ради ..	7
Про «Атестацію депутатів місцевих рад»	10

Вступ та методологія

Громадська кампанія Атестація депутатів місцевих рад з 2015 року відстежує як місцеві депутати реалізують свої повноваження, а також надає зацікавленим місцевим депутатам сприяння в підвищенні рівня відкритості, прозорості, доброчесності та підзвітності своєї діяльності. Атестація депутатів місцевих рад охоплює весь комплекс здійснення прямих повноважень місцевих депутатів в частині відкритості, прозорості, доброчесності та підзвітності, який піддається оцінюванню на основі об'єктивних показників.

Восени 2020 року будуть обрані нові скликання місцевих рад. Враховуючи завершення повноважень місцевих депутатів чинних скликань, організація місцевими депутатами звітних кампаній набуває особливої ваги в частині надання громадянам інформації, необхідної для оцінки ними діяльності своїх місцевих представників. Особливу вагу для громадян, вочевидь, мають звіти тих місцевих депутатів, які будуть боротись за депутатські мандати на місцевих виборах 2020 р.

Очевидно, що викликом 2020 р. є загальнонаціональний карантин, який може мати вплив на організацію звітів депутатів за 4-й рік повноважень. Атестація депутатів місцевих рад зацікавлена в тому, щоб безпекові заходи якомога менше обмежували демократичні практики та, відповідно, можливості громадян у взаємодії з обраними представниками в місцевих радах. Зокрема, з цією метою, експерти кампанії «Атестація депутатів місцевих рад» пропонували місцевим депутатам підготовлений для них огляд технологічних рішень, які можуть допомогти виконати свій обов'язок і прозвітувати перед громадою.

Враховуючі згадані передумови цей звіт присвячено огляду практики звітування перед громадою депутатів міської ради обласного центру за результатами четвертого року повноважень.

Основою для цього аналізу була кампанія звітування депутатів про свою діяльність за 4-й рік повноважень, яка розпочалась наприкінці 2019 року. Кінцевою точкою оцінювання депутатської звітності є липень 2020. Цей **звіт містить актуалізовану інформацію про звітування депутатів** в порівнянні з інформацією, яка надавалась в підсумковому оцінюванні за результатами 4-го року повноважень. Підсумки персональної діяльності депутатів місцевих рад за четвертий рік повноважень були оприлюднені в травні 2020 року. В частині оцінки звітування місцевих депутатів кінцевою датою було 30 квітня 2020 року. З підсумковими звітами за 4-й рік повноважень можна ознайомитись в розділі [Аналітичні звіти](#) на сайті Атестації місцевих депутатів.

В частині звітних кампаній місцевих депутатів цей звіт охоплює питання:

- Нормативно-правового та організаційного забезпечення звітування депутатів з боку міської ради;
- Загальних відомостей про депутатів, які виконали вимогу закону щодо звітування;
- Практик організації публічних звітів депутатами;
- Впливу карантину на організацію публічних звітів депутатами;
- Змістовного наповнення звітів;
- Забезпечення підзвітності використання коштів депутатських фондів.

Джерелами інформації для аналізу практик звітування місцевих депутатів виступали:

- офіційні сайти міських рад;
- персональні сайти депутатів та сайти партій;
- офіційні сторінки депутатів, фракцій та партій у соціальних мережах;
- повідомлення у засобах масової інформації щодо звітування депутатів;

- інформація, яку надавали депутати та їх помічники;
- відповіді на запити на публічну інформацію.

Резюме

Кожен депутат міської ради повинен проводити звітування про свою діяльність перед виборцями на відкритих зустрічах, розробляти звіти та публікувати їх на офіційному веб-сайті органу влади, або у місцевих ЗМІ.

Вимога звітування закріплена в статті 16 Закону України "Про статус депутатів місцевих рад"¹. І хоча відповідно до законодавства форма звіту може різнитись, одним з найдоступніших методів є звіт на сайті міської ради.

Окрім того, Регламентом Чернігівської міської ради також передбачене звітування депутатами за свою діяльність перед виборцями: розділ 2, стаття 6 п.5 5 «Депутат періодично, але не рідше одного разу на рік, зобов'язаний звітувати про свою роботу перед виборцями. Проведення звітів депутатів визначається з 1 січня по 15 лютого наступного за звітним року. Звіт про діяльність на останній рік повноважень ради проводиться не пізніше як за тридцять днів до дня проведення наступних місцевих виборів. Депутат зобов'язаний подати завчасно письмовий звіт для його розміщення на офіційному веб-сайті Ради, а також провести звітну зустріч із виборцями в строки вказані вище. Депутату заборонено замінити звіти та звітні зустрічі виступами в ЗМІ, а такі виступи можуть лише доповнювати процедуру звітування».

Більшість депутатів Чернігівської міської ради нехтують вимогою щодо звітування та не публікують свої звіти на сайті міськради, щоб всі виборці могли з ним ознайомитись.

За депутатську діяльність 2019 року відзвітувалось тільки 9 депутатів² Чернігівської міської ради. Серед них тільки троє провели публічне звітування, тобто звітування відбулось на відкритій зустрічі з громадянами. До числа таких депутатів потрапив Олександр Тимошенко, Сергій Вакуленко та Володимир Козир. Натомість всі 9 депутатів мають розміщений звіт на офіційному сайті Чернігівської міської ради у відкритому доступі, а Віктор Іванченко розмістив свій звіт на особистій сторінці у Фейсбукці. Решта депутатів не прозвітувались перед виборцями із жодних можливих способів.

До речі, в минулому році наявних звітів було лише у 2 депутатів (Сергій Вакуленко та Володимир Козир). Ще у двох депутатів з'явилися звіти вже після терміну оприлюднення (Ірина Березинець та Віктор Тарасов).

Окрім фактичної наявності звіту, важливе й його якісне наповнення. Якщо проаналізувати подані звіти депутатів, то тут також є, що вдосконалювати. Тільки звіти трьох депутатів Чернігівської міської ради (Олександр Тимошенко, Ірина Березинець та Вячеслав Летута) відповідають всім критеріям та містять наступну інформацію: (роботу у виборчому окрузі; про прийняті радою та її органами рішення; про діяльність депутата в раді та її органах, в які він обраний; про персональну участь депутата в обговоренні, прийнятті та організації виконання рішень ради та її органів; про виконання доручень виборців).

Тільки трьом вищезгаданим критеріям відповідають звіти таких депутатів: Сергій Вакуленко, Віктор Іванченко, Віктор Тарасов та Сергій Кириєнко: роботу у виборчому

¹ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93-15>

² Ірина Березинець, Сергій Вакуленко, Віктор Іванченко, Володимир Козир, Вячеслав Летута, Роман Старіков, Віктор Тарасов, Олександр Тимошенко, Сергій Кириєнко.

окрузі; про діяльність депутата в раді та її органах, в які він обраний; про прийняті радою та її органами рішення.

І інформація по двом пунктам міститься у звітах Романа Старікова та Володимира Козиря:

- про прийняті радою та її органами рішення;
- про діяльність депутата в раді та її органах, в які він обраний.

Не меш цікавим фактом є те, що ні на офіційному сайті Чернігівської міської ради, ні на особистих сторінках депутатів не розміщена інформація про використання депутатського фонду. Цю інформацію необхідно дізнаватись тільки за допомогою запиту на публічну інформацію.

Практики звітування депутатів Чернігівської міської ради

- **Нормативні та організаційні засади для звітних кампаній депутатів Чернігівської міської ради**

Кожен депутат міської ради повинен проводити звітування про свою діяльність перед виборцями на відкритих зустрічах, розробляти звіти та публікувати їх на офіційному веб-сайті органу влади, або у місцевих ЗМІ.

Вимога звітування закріплена в статті 16 Закону України "Про статус депутатів місцевих рад"³. І хоча відповідно до законодавства форма звіту може різнитись, одним з найдоступніших методів є звіт на сайті міської ради.

Окрім того, Регламентом Чернігівської міської ради також передбачене звітування депутатами за свою діяльність перед виборцями: розділ 2, стаття 6 п.5 «Депутат періодично, але не рідше одного разу на рік, зобов'язаний звітувати про свою роботу перед виборцями. Проведення звітів депутатів визначається з 1 січня по 15 лютого наступного за звітним року. Звіт про діяльність на останній рік повноважень ради проводиться не пізніше як за тридцять днів до дня проведення наступних місцевих виборів. Депутат зобов'язаний подати завчасно письмовий звіт для його розміщення на офіційному веб-сайті Ради, а також провести звітну зустріч із виборцями в строки вказані вище. Депутату заборонено замінити звіти та звітні зустрічі виступами в ЗМІ, а такі виступи можуть лише доповнювати процедуру звітування».

На сайті Чернігівської міської ради є можливість розмістити звіти депутатів. Звіти розміщуються в розділі «Депутати», в кабінеті кожного депутата. Окрім того, за попереднім запитом є можливість організувати зустрічі з виборцями депутатам в приміщенні міської ради.

- **Загальні відомості про звітну кампанію за результатами 4-го року повноважень**

За депутатську діяльність 2019 року відзвітувалось тільки 9 із 42 депутатів⁴ Чернігівської міської ради. Всі 9 депутатів мають розміщений звіт на офіційному сайті Чернігівської міської ради у відкритому доступі, та троє провели публічне звітування.

Решта 33 із 42 депутатів депутатів не прозвітувались перед виборцями із жодних можливих способів.

У порівнянні з лютим 2020 ситуація не змінилась.

- **Організація публічних звітів депутатами**

Серед тих депутатів, щодо яких є інформація про звітування, тільки троє провели публічне звітування. Це означає, що звітування відбулось на відкритій зустрічі з громадянами. До числа таких депутатів потрапив Олександр Тимошенко, Сергій Вакуленко та Володимир Козир.

Також всі 9 депутатів мають розміщений звіт на офіційному сайті Чернігівської міської ради у відкритому доступі. В додаток до цього, Віктор Іванченко розмістив візуалізований звіт на особистій сторінці у Facebook, а єдиний з депутатів Олександр Тимошенко розмістив допис у себе на сторінці за результатами проведення публічного звітування перед виборцями свого округу.

Депутати Чернігівської міської ради переважно проводять звітування у форматі розміщення звіту на сайті Чернігівської міської ради. Тільки на третій та четвертий рік

³ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93-15>

⁴ Ірина Березинець, Сергій Вакуленко, Віктор Іванченко, Володимир Козир, Вячеслав Летута, Роман Старіков, Віктор Тарасов, Олександр Тимошенко, Сергій Кириєнко.

цієї каденції окремі депутати почали проводити публічні звітування переважно у себе на виборчому окрузі або на своєму підприємстві. Наприклад, Олександр Тимошенко організував звітну зустріч в одному з гуртожитку на території свого округу, де його знають і де він найбільш активний. У Сергія Вакуленка також пройшла зустріч з виборцями про результати його депутатської діяльності на території його округу, біля однієї багатоповерхівки. Натомість Володимир Козир звітувався у себе на підприємстві, переважно перед своїми підлеглими.

Серед депутатів Чернігівської міської ради також існує практика фракційного звітування. Так, звіт фракції ПП «Об'єднання Самопоміч»⁵ на сайті міської ради розміщений за 2016, 2018 та 2019 роки. Також за 2016 рік діяльності фракція звітувалась публічно, організувавши прес-конференцію для журналістів та виборців.

• **Вплив карантину на організацію публічних звітів депутатами**

В порівнянні з минулим роком наявних звітів було лише у 2 депутатів (Сергій Вакуленко та Володимир Козир). Ще у двох депутатів з'явилися звіти вже після терміну оприлюднення (Ірина Березинець та Віктор Тарасов). За 2017 рік тільки 5 депутатів прозвітувались за депутатську діяльність. Переважна їх кількість звітувалась онлайн, тобто опублікувавши звіт на сайті ради. Відповідно до карантинних обмежень встигли провести публічне звітування за 2019 рік тільки троє депутатів. Ще один депутат, Сергій Кириєнко, під час карантину окрім звіту на сайті ради організував поширення друкованого варіанту свого звіту по поштовим скринькам на своєму окрузі.

Натомість жоден депутат не скористався альтернативним підходом до публічного звітування під час карантину (судячи з аналізу публічних джерел). Хоча про таку можливість було завчасно повідомлено кожному депутату. Усім депутатам було надіслане відповідне звернення від Атестації депутатів місцевих рад, проте воно було проігнороване.

• **Змістовне наповнення звітів депутатів**

Окрім фактичної наявності звіту, важливе й його якісне наповнення. Якщо проаналізувати подані звіти депутатів, то тут також є, що вдосконалювати. Тільки звіти трьох депутатів Чернігівської міської ради (Олександр Тимошенко, Ірина Березинець та Вячеслав Летута) відповідають всім критеріям та містять наступну інформацію:

- 1) роботу у виборчому окрузі;
- 2) про прийняті радою та її органами рішення;
- 3) про діяльність депутата в раді та її органах, в які він обраний;
- 4) про персональну участь депутата в обговоренні, прийнятті та організації виконання рішень ради та її органів;
- 5) про виконання доручень виборців.

Тільки трьом вищезгаданим критеріям відповідають звіти таких депутатів, як: Сергій Вакуленко, Віктор Іванченко, Віктор Тарасов та Сергій Кириєнко:

- роботу у виборчому окрузі;
- про діяльність депутата в раді та її органах, в які він обраний;
- про прийняті радою та її органами рішення.

А інформація по двом пунктам міститься у звітах Романа Старікова та Володимира Козиря:

⁵ <https://chernigiv-rada.gov.ua/deputat-fr-sp/>

- про прийняті радою та її органами рішення;
- про діяльність депутата в раді та її органах, в які він обраний.

Усі, без виключення, депутати Чернігівської міської ради в своїх звітах дотримались двох критеріїв – «про прийняті радою та її органами рішення» та «про діяльність депутата в раді та її органах, в які він обраний». Натомість 2 депутатів відобразили у звітах інформацію про роботу у виборчому окрузі. Проте, лише троє депутатів ради (Олександр Тимошенко, Ірина Березинець та Вячеслав Летута) надали звіти, що відповідають 5-ти критеріям. У них вони розписали свою роботу над втіленням прийнятих рішень. Більшість депутатів такої інформації у звітах не подавали. Також жоден депутат не подав інформації про роботу в комісіях ради. Як виключення - звітували про кількість відвіданих і невідвіданих засідань цих комісій.

- **Звітування про використання коштів депутатського фонду**

Процедура розподілу коштів фонду на виконання депутатських повноважень не передбачена ні Статутом міста ні Регламентом Чернігівської міської ради. В 2015 та в 2020 році, приймаючи бюджет міста, у ньому закладалися кошти на виконання депутатських повноважень. Ця сума становила – 200 000 гривень. Депутатські фонди регламентуються відповідною Програмою забезпечення діяльності та виконання доручень виборців депутатами Чернігівської міської ради⁶.

Не меш цікавим фактом є те, що ні на офіційному сайті Чернігівської міської ради, ні на особистих сторінках депутатів не розміщена інформація про використання депутатського фонду. Цю інформацію необхідно дізнаватись тільки за допомогою запиту на публічну інформацію.

Жоден з депутатів ради у своїх річних звітах не оприлюднює інформацію про використання коштів з фонду на виконання депутатських повноважень. Так само й на сайті міської ради ця інформація відсутня.

⁶ <https://chernigiv-rada.gov.ua/poekty-rishen-sesiy/sid-11/scid-48/id-38620/>

Про «Атестацію депутатів місцевих рад»

Для чого ми існуємо: Щоб підвищувати відповідальність депутатів місцевих рад та допомагати громадянам дізнаватись більше про їх місцевих обранців

На що ми націлені

- збільшення доступності інформації про всі аспекти реалізації повноважень місцевих депутатів, охоплених кампанією Атестація депутатів місцевих рад;
- покращення показників відповідності діяльності депутатів місцевих рад, охоплених кампанією, стандартам відкритості, прозорості, доброчесності, підзвітності;

Наша маленька історія:

Започатковано в 2015 р. в Одесі.

Апробовано в 2016 р. в 7-ми місцевих радах Одеської обл., включаючи Одеську міську та Одеську обласну.

З 2017 р. разом з партнерами кампанія реалізується в 8-ми обласних центрах;

З 2018 р. разом з партнерами реалізується в 15-ти обласних центрах та Києві.

Географія: Одеська область (загалом та міста Одеса, Ізмаїл, Рені, Білгород-Дністровський, Роздільна), Вінниця, Івано-Франківськ, Київ, Кропивницький, Львів, Луцьк, Миколаїв, Полтава, Рівне, Суми, Харків, Херсон, Хмельницький, Черкаси та Чернігів.

Що ми робимо в рамках ініціативи:

- Безперервне спостереження за діяльністю депутатів місцевих рад по показникам відкритості та прозорості, підзвітності та доброчесності;
- Персональна, виражена у доступному форматі оцінка річних результатів діяльності місцевих депутатів;
- Експериментальна перевірка здійснення прийому виборців місцевими депутатами;
- Буклети та онлайн-мапи для кожного залученого міста з актуальною та перевіреною інформацією про контакти місцевих депутатів, адреси та графік проведення прийому;
- Опитування експертів для збалансування оцінювання по об'єктивним показникам;
- Персональні рекомендації кожному депутату за підсумками спостереження та оцінки;
- Символічні нагороди найкращим депутатам;
- Щомісячне інформування про діяльність місцевих депутатів кожного міста;
- Інформаційно-просвітницькі заходи для молоді: дискусії та міні-квізи;
- Публічні: прес-конференції по результатам експериментальної перевірки здійснення прийому виборців, круглі столи для обговорення підсумків оцінювання;
- Створення та поширення реєстрів приватних інтересів 12 міських рад обласних центрів
- Навчання для депутатів з питань підвищення стандартів своєї діяльності

- Просування змін до нормативно-правових актів місцевих рад, які сприяють комплексному вирішенню проблем відповідальності місцевих депутатів
- Надання персональних консультацій місцевим депутатам з питань підвищення стандартів своєї діяльності

Сайт ініціативи

<https://attestation.in.ua>

Facebook:

[сторінка кампанії Атестації місцевих депутатів](#)

До кого звертатись:

Одеська область та реалізація кампанії в цілому

[Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України»](#)

Вінниця

[Громадська організація "Центр громадської активності "Результат"](#)

Дніпро

[Громадська організація «Інститут Громадської Експертизи»](#)

Івано-Франківськ

[Громадська Організація "Центр Політичних Студій](#)

Київ

[Антикорупційна платформа "Інтегриті ЮА"](#)

Кропивницький

[ГО «Асоціація політичних наук»](#)

Львів

[ОПОРА Львів](#)

Луцьк

[Центр Політичного Аналізу та Виборчого Консалтингу](#)

Миколаїв

[ГО «Агентство економічного розвитку»](#)

Полтава

[ГО «Полтавська платформа»](#)

Рівне

[ОПОРА Рівне](#)

Суми

[ГО «Центр суспільних досліджень»](#)

Харків

[ОПОРА Харків](#)

Херсон

[ХОГО Причорноморський центр політичних та соціальних досліджень](#)

Хмельницький

[ГО «Хмельницька ініціатива»](#)

Черкаси

[Черкаська обласна організація «Комітет виборців України»](#)

Чернігів

[ГО «Агенція міських ініціатив»](#)